

računala s tem, da so jugoslovanski poslanci razdeljeni na dve skupini in bo jedno skupino izigrala proti drugi. V narodnem oziru zaradi tega tudi ni upati, da bi kaj dosegli, dasi ne bo kmalu tako ugodne prilike, kakor pri razpravi o nagodbi. Odgovornost za to zadeva tiste, ki so provzročili razbitje jugoslovanske delegacije.

Politični pregled.

Državni zbor. — V četrtek se je sešla poslanska zbornica na novo zasedanje. Prve seje bodo pač posvečene vsakovrstnim nujnim predlogom. Za petek je bilo naznanjeno, da predloži vlada proračun. Sedaj stoji v ospredju vsega zanimanja volitev I. podpredsednika. Prade je novo volitev odločno odklonil. Vsled tega so tudi Poljaki za to, da se II. podpredsednik dr. Žaček voli I. podpredsednikom. Kdo pa pa naj stopi na njegovo mesto, je še popolnoma negotovo.

Volitve na Češkem niso v narodnostnem oziru prinesle nobene druge premembe, kakor da so Budějovice prišle v nemške roke. Agrarci so nastopili kot stanovska ne kot politična stranka in torej njih izvolitev ne pomeni obsodbe mladočeške politike, prej odobrenje. Mej Nemci so dosegli največ uspehov Schönererjanci. Večina v dež. zboru je seve zopet češka, dasi bo vsled kompromisa v veleposestvu slabša, nego doslej.

Industrijalci kot spekulanti. — Fabrikantje so se te dni obrnili do vlade, naj jim z naročili pomore. Začelo se je govoriti o nekaki krizi. To je vse sleparija. Fabrikantje odpuščajo delavce, da bi vlado prisilili oddati jim naročila, ob enem pa sklepajo, da podraže železo, naznanjajo, da se podraži opeka, sklepajo nove karte in se počutijo tako dobro, da so delnice Alpinske družbe na borzi poskočile. Vse vpitje o industrijalni krizi je švindal.

Nov deželni maršal v Galiciji. — Novim deželnim maršalom gališkim je imenovan grof Andrej Potocki, njegovim namestnikom pa grškokatoliški nadškof Szeptycki.

Ogrska. — Izid volitev v državni zbor je vendar pomembnejši, nego se je mislilo. Tiszova frakcija, ki je doslej gospodovala v vladni stranki, je namreč popolnoma uničena. Na njeno mesto stopi prejšnja narodna stranka. To se pokaže tudi v konstrukciji ministrstva Szell hoče vodjo prejšnje narodne stranke Horanszkega napraviti za ministra notranjih del, grof Apponyi pa je določen, da postane prezident poslanske zbornice.

Srbija. — Iz Petrograda poročajo, da car in carica nočeta sprejeti srbske kraljeve dvojice, o katerem sprejemu se je že mnogo pisalo. Natalija je namreč poslala carju originalna pisma, katera je pisala svoj čas kraljica Draga nekemu francoskemu inženjerju, s katerim je imela intimno znanje, ter ga silila k poroki, češ, da je z njim v blagoslovljenem stanju. — V Kruševcu so se pripravljali na sprejem kraljevske dvojice, kar je eksplodirala velika množina dinamita in smodnika v jedni tamkajšnjih prodajalnic. Porušilo se je 12 hiš, 3 osebe so ubite, 14 je nevarno ranjenih. Kralj je na to odpovedal obisk.

Francija. — Po predlogu prokuratorja republike se je odredila konfiskacija vsega imetja onih katoliških redov, kateri niso prosili avtorizacije. — Vodstvo francoskih rudarjev bo zborovalo 20. t. m. v Saint-Ethiennu; posvetovanje pojde za tem, ali je pričeti generalni štrajk ali ne. V nekaterih krogih sodijo, da je generalni štrajk neizvedljiv.

Afganistan. — V poslednjem času se to ime v diplomaciji hkratu jako mnogo imenuje. Afganistan je država v Aziji, katera igra velikansko ulogo o bodočih političnih dogodkih v onih krajih, zlasti v razmerah mej Anglijo in Rusijo, kajti

Afganistan leži v sredi med Rusijo, Kitajsko, Prednjo (angleško) Indijo in Perzijo. Vladar Afganistana pa je te dni umrl in njegovo nasledstvo provzroča diplomatom Anglije velike skrbi. Kajti v Afganistanu ima Rusija velik upliv in ako hoče ona izkoristiti ta upliv, ima Anglija dovolj vzroka se bati, da ruske čete preko Afganistana udero v Indijo in se je polaste. Vsled tega si Anglija mnogo prizadeva, da spravi na prestol v Afganistanu moža, ki bi jej bil naklonjen, kar pa se jej težko posreči. — Kakor poroča brzojav, je naslednikom umrlega emirja izvoljen njegov najstarejši sin Kabil Ullah Khan.

Vojna v južni Afriki. — V Angliji vlada velika nevolja zaradi tega, ker ni nobenega upanja, da bi vojna v južni Afriki končala kaj kmalu. Vse, od višjih krogov doli do povprečnega prebivalstva je ogorčeno zaradi neuspešnega vodstva te vojske, katera je zahtevala že nad 20.000 angleških vojakov, ki so na bojišču umrli, a nad trikrat toliko onih mož, ki so vsled vojnih štrapac postali takorekoč nezmožni za življenje. Celo konservativni člani parlamenta se ne morejo več vzdržati, da se ne bi najnepovoljnejše izražali o vojnih dogodkih v južni Afriki in o nasledkih te vojne za vso državo. Tako je član parlamenta Winston Churchill, katerega so Buri vjeli pri Colensu kot vojnega poročevalca in ki je pozneje ubežal iz Pretorije v Lorenzo Marquez, izjavil na nekem shodu v Saddleworthu, da sedanji položaj v južni Afriki ni nič boljši, nego še mnogo slabši, kakor je bil v početku te nepotrebne vojne. Očital je vladi, da je premalo poučena o vseh razmerah in pa da si s krutimi proklamacijami in grožnjami le neizmerno škoduje. Zlasti, pa je dejal, leži vsa silna odgovornost na plečih Chamberleina in Balfoura in da bode njihova čast, ako ne še kaj družega, odvisna od načina zaključka te vojne. Ljudstva se je polastila neka čudna apatija, ker smatra ta položaj za stalen in ne vidi rešitve. Najhujše pa uplivajo na angleško prebivalstvo zadnja poročila o velikih izgubah za Angleže. Glasom teh poročil je padlo od početka vojne in do danes nič manj nego 824 častnikov in 16.648 mož. Neugodna poročila pa se množe čedalje bolj. Gibanje vrhovnega poveljnika Bothe proti Natalu daje silno opravila Kitchenerju. To gibanje provzroča Angležem v neprestanih manjših in večjih spopadih toliko izgub, da je angleška cenzura začela dosledno zatirati vsa neugodna poročila. Vrh tega že ni več nobena tajnost, da je vsled vojne zabredla Anglija v težavni finančni položaj. Prav radi tega bode treba sklicati parlament, da dovoli nov kredit za vojno 60 milijonov funtov šterlingov, t. j. 600 milijonov goldinarjev. A vedno rastočemu kreditu se upira že tudi ljudstvo in ako pojde to pot dalje, ne ve se, kaj ima slediti še v Angliji sami.

Obrtniške ustanove za obiskovalce strojnih in drugih naprav v uradu c. kr. trgovinskega ministrstva za pospeševanje obrta na Dunaju.

C. kr. trgovinskega ministrstva urad za pospeševanje obrta je naznanil trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je c. kr. trgovinsko ministrstvo z ukazom z dne 27. februarja t. l. odredilo, da je v posebnega ozira vrednih primerih podeliti obrtnikom, ki ne stanujejo na Dunaju, ustanove, da lahko obišejo strojnico (Maschinenhalle) in druge naprave c. kr. urada za pospeševanje urada. Štipendisti dobe razen povrnitve vožnih

stroškov (osebni vlak III. razreda) še 6 kron na dan. Bivanje na Dunaju traja največ 3 dni.

Da se te ustanove za obrtni stan kolikor mogoče koristno porabijo, se bo oziralo le na take prošnje, ki ustrezajo naslednjim pogojem:

1.) Posamezni prosilci. — Posamezni obrtniki dobe le takrat ustanovo, če dokažejo, da bodo v svojem obrtu upeljali strojni obrat. Take, s potrebnim dokazom opremljene prošnje naj pristojna obrtna zadruga vloži pri c. kr. trgovinskem ministrstvu in naj jim priloži prepis zapisnika one zadružne seje, v kateri so se določili obiskovalci.

2.) Odbornikom in članom obrtnih zadrug se podelijo take ustanove, če gre za ustanovitev pridobitne in gospodarske zadruge, za prireditve obrtne razstave ali strokovnega tečaja, za napravo osrednje delavnice ali podobnega združnega obrata ali kake druge naprave, ki spada v okvir državnega urada za pospeševanje obrta. V tej, na c. kr. trgovsko ministrstvo naslovljeni prošnji naj prosilci naznanijo nameravano napravo in kaj so že sami ukrenili za nje uresničenje.

3.) Obrtne združbe, zlasti obrtne zadruge, obrtne, pridobitne in gospodarske zadruge, obrtna društva i. r. dobe za skupni obisk strojnice in drugih naprav urada za pospeševanje obrta male prispevke k potnim stroškom iz kredita za pospeševanje obrta, če dajo tudi sami ali druge obrtu prijazne korporacije prispevke nepremožnim udeležencem. V prošnji na c. kr. trgovsko ministrstvo je navesti število udeležencev in višino poprej omenjenih prispevkov.

4.) Na prošnje in takega kraja, v katerem ali v čigar bližini obstoji kak zavod za pospeševanje obrta z razstavo strojev, se ne bo oziralo.

Obrtnijske raznoterosti.

Dobavni razpis za male obrtnike. C. kr. ministrstvo za deželno brambo namerava potrebnosti raznovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov dobaviti pri malih obrtnikih. Dobave se sme udeležiti vsak samostojen obrtnik, ki stanuje v totranski državni polovici, in sicer samostojno ali kot ud obrtne zadruge. Predmeti, ki jih je dobaviti, so: bluže, hlače, ulanke, životni opasniki, črevlji različne velikosti, usnjeni pasi z zaponko, različni jermeni za puške, plašče, kuhinjsko orodje, kavale-rijske sablje, stremena itd., jermena za uzde in druge potrebščine iz usnja itd. itd. Ponudbe morajo po predpisanem uzoru najkasneje do 18. novembra t. l. do 12. ure popoldne dospeti na ministrstvo za deželno brambo. Uzorci predmetov, katere je dobaviti, se lahko vpogledajo, za čevlje tudi lahko kupijo pri glavnem skladišču vojne oprave na Dunaju. Razglas z natančnejimi pogoji, zaznamek predmetov, cenik in ponudbeni uzorec se lahko pogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice, katera na zahtevanje razglas tudi pošlje.

Kako napraviti svetilna stekla (cilindre) bolj trpežna? Znano je, da steklarne posebno zadnje čase izdelujejo slabejša stekla, nego so to v prejšnjih časih. Napravljajo jih tanjše, pa tudi tvarina je slabša, navrh pa jih še prena-ghlo ohlade — novo izdelane. Nasledek je, da kar zlepa popokajo in se zdrobe skoraj brez vzroka. Da se tem neprilikam vsaj nekoliko izognemo, pazimo na naslednje: Kadar kupuješ cylinder,

izbiraj bolj močno, težje steklo od vrste, katero ima velik, jabelčasto-okrogel obod (vamp), pa precej dolgo, ozko in močno grlo. Ti tudi najlepše svetijo. Ko ga kupiš, zavij ga v ovseno slamo in deni ga v loncu hladne vode k ognju. Tukaj naj se prekuha in močno prevre, potem pa se v omenjeni posodi počasi ohladi. To sredstvo priporoča se za najboljše, da se krhko steklo nekoliko omehča, da potem tudi ob vročini luči lagje vztraja.

Kako hraniti sveže sadje,

Da se določi, kako se sveže sadje pozno zorečih vrst najdalje ohrani, da ostane dobro za prodajo, shranilo je poskušališče kr. sadjarske in vinarske šole v Geisenheimu pred nekaj leti 6. novembra po 25 kosmačev in pa ravno toliko bergamotek, enakomerno razvitih na razne načine, kakoršni so v navadi. Ti načini so ti-le: 1.) Sade se zavije v svilen papir. 2.) Dene se med strugotine. 3.) Vloži se v ječmeno slamo in zakeje. 4.) Zloži se v otavo. 5.) Zaspse se z žaganjem. 6.) Zaspse se s pšeničnimi plevami. 7.) Vloži se v izprano milko. 8.) Shrani so v hladni shrambi, kar tako razloženo. 9.) Prsti se na sadje naspe v prsteno posodo, katera se potem zakoplje na vrtu. Sade se je na vse imenovane načine, izvzemši št. 10 hranilo v sadni shrambi; 11.) hruške so se pa že zavile v probkovo moko, katero rabijo na Španjskem za pošiljanje trdega namiznega grozdja.

9. februvarja so vse sadje vzeli iz posod, po katerih je bilo poshranjeno, in so je zložili v zakurjeni sobi na mizo, kjer se je do 22. februvarja večkrat pregledovali. To se je pa zgodilo, da bi zvedeli, kako bi se vzdrževalo sadje po sadnih prodajalnicah, ker se prodajalci čisto pritožujejo, da je sadje lepo, kadar je vzamejo iz posod, v katerih je bilo spravljeno, v prodajalnici pa kmalu porjavi in dobi lise ter ga ni moči prodati. Uspeh teh poskusov je bil ta-le:

1.) V svilenem papirju zavita jabolka in hruške so se najbolje ohranile; svoje lepote ni sadje nič izgubilo in tudi pozneje v sobi ni dobilo lis. Ugodile so se redno in njih ukus je bil čist.

2.) Tudi s strugotinami je bil uspeh ugoden, če tudi sadje ni bilo tako lepo, kakor pri prejšnjem poskusu. Omladilo se je bilo redno in ukus je bil čist.

3.) Zavijanje v ječmenovo slamo se pa ni izkazalo posebno ugodno. Sade se je še precej dobro ohranilo, pa je izgubilo lepo barvo. Tudi se prav dobro ni ugodilo; drugega ukusa pa ni dobilo od slame.

4.) Hruške, vložene med otavo, so potem v sobi kmalu postale lisaste in so jele gniti. Imele so tudi ukus po senu. Pa tudi jabolka so izgubila lepo barvo. Uležala so se bila popolnoma, pa tudi dobila ukus po otavi.

5.) V žaganju spravljene hruške so potem v sobi v kratkem času ovenele, dobile so lise ter so imele neprijeten ukus po lesu, tako da bi ne bile za prodajo.